

SENTIMENT VAN SINODE 2025

18. GEVOLGTREKKING: SENTIMENT EN INGESTELDHEID VAN DIE SINODE

'n **Sentiment-analise** is 'n sistematiese ontleding van deelnemers se geskrewe of mondelinge terugvoer om die **gevoelstoon, ingesteldheid en emosionele klimaat** van 'n byeenkoms of dokument te bepaal. Dit identifiseer positiewe, negatiewe of neutrale houdings en trek patrone uit temas soos hoop, bekommernis, dankbaarheid of vasberadenheid. Die doel is om **die hartklop van die vergadering of teks (bv. terugvoer) vas te vang** en beter te verstaan hoe mense die ervaring, inhoud en betekenis daarvan beleef het.

18.1 Algemene sentiment van Sinode 2025

18.1.1 Die oorhoofse sentiment van die Sinode 2025-dokument is **sterk positief en hoopvol**, met elemente van **emosionele diepte, dankbaarheid, vasberadenheid en geestelike vernuwing**.

18.1.2 Die toon is oorwegend **opbouend**, met hoë intensiteit van geloof en roeping, en 'n duidelike oortuiging dat God teenwoordig en aktief is in die lewe van die kerk.

18.1.3 Hoewel daar bewustheid is van **uitdagings, verlies, krimping en onsekerheid**, oorheers 'n gevoel van **verwachting, geloofsgroei en saamreis na nuwe moontlikhede**.

18.1.4 Die intensiteit van die positiewe sentiment is **hoog**, eerder besinnend as triomfantlik — 'n nederige optimisme wat in afhanklikheid van God gewortel is.

18.2 Emosionele landskap

18.2.1 Die dokument weerspieël 'n **ryk spektrum van emosies**, met die volgende as die mees sigbare:

- **Hoop** – 'n deurlopende oortuiging dat God nuwe moontlikhede oopmaak, selfs in 'n tyd van afname.
- **Dankbaarheid** – vir God se leiding, vir verhoudings en vir nuwe energie in die kerk.
- **Vasberadenheid** – 'n gevoel van volharding en hernude roepingsbewustheid.
- **Nederigheid** – belydenis van afhanklikheid en die erkenning dat God, nie mense nie, die Kerk dra.
- **Vreugde en verwondering** – oor die sigbare werking van die Gees in mense, gemeentes en verhoudings.
- **Empatie en deernis** – 'n sterk emosionele reaksie op kwesbaarheid, lyding en nood in gemeenskappe.
- **Erns en verantwoordelikheid** – 'n besef dat gehoorsaamheid, luister en onderskeiding noodsaaklik is vir die pad vorentoe.

18.3 Tematiese spanninge

18.3.1 Hoewel die oorhoofse toon positief is, kom verskeie **emosionele spanninge** na vore wat die diepte en eerlikheid van die terugvoer wys:

1. **Hoop vs. moegheid** – 'n sterk hoopvolle energie bots soms met moegheid oor strukturele uitdagings, kleiner wordende gemeentes en beperkte hulpbronne.
2. **Verandering vs. behoud** – daar is 'n opregte bereidheid tot vernuwing, maar ook 'n spanning tussen nuwe denkprosesse en gevestigde patrone.

3. **Diversiteit vs. eensgesindheid** – ringe en afgevaardigdes vier verskeidenheid, maar voel ook die spanning van uiteenlopende kontekste, tale en ekonomiese realiteite.
4. **Geestelike afhanklikheid vs. Praktiese oorlewing** – 'n dinamiek tussen geloofsvertroue in God se voorsiening en die praktiese las van finansiële en menslike hulpbronne.
5. **Nederigheid vs. Drang tot aksie** – die begeerte om te luister en onderskei loop saam met die roeping om daadwerklik te doen en nuwe paaie te stap.

18.3.2 Hierdie spanninge is **niet destruktief nie**, maar eerder **vrugbaar** — hulle toon 'n kerk in beweging, wat eerlik met sy realiteite werk terwyl hy aan God se roeping vashou.

18.4 Dominante temas en hul toon

Tema	Omskrywing	Toon
God se Getrouheid en Teenwoordigheid	Die sterkste deurlopende draad. God is aanwesig, hou Sy kerk in stand en lei die toekoms in.	Uitsonderlik positief
Eenheid en Verhoudings	Gemeentes en ringe herontdek dat samewerking en verhoudings die kern van bediening vorm.	Positief met realistiese spanning
Hoopvolle Vernuwung	Sinode 2025 word beleef as 'n keerpunt van geestelike vernuwung en kreatiewe energie vir die toekoms.	Positief, inspirerend
Luister en Onderskeiding	"Luister" word as 'n heilige praktyk gesien — die begin van waarheid, genesing en gehoorsaamheid.	Besinnend en geestelik positief
Roeping en Sending	Die kerk word herinner aan haar missie: om lig, sout en teken van God se Koninkryk te wees.	Positief, roepingsgerig
Omgee en Genesing	Empatie en diens aan kwesbares vorm die praktiese uitdrukking van geloof.	Positief en deernisvol
Verandering en Aanpasbaarheid	Erkenning dat nuwe tye nuwe denke vra – kleiner, eenvoudiger, meer vennootskaplik.	Gemeng, maar hoopvol

18.5 Samevattende oorsig oor dominante temas

18.5.1 Die hartklop van Sinode 2025 is dié van 'n **gelowige gemeenskap wat, ná dekades van verandering, met nuwe oë kyk na God se werk in die Oos-Kaap en in hul eie midde.**

18.5.2 Die sentiment is oorwegend positief — vol hoop, dankbaarheid en geloof dat God se Gees steeds aan die werk is. 'n Nederige erkenning van swakheid en beperkings loop hand aan hand met hernude moed om te dien, te luister en te verander.

18.5.3 Die oorheersende emosionele stroom is dié van *herstel, roeping en vernuwung* — 'n geloof dat God nie klaar is met hierdie kerk nie, maar haar voorberei vir nuwe maniere van diens en getuienis.

18.5.4 Die gevoel van saamreis, gehoorsaamheid en luister na God se stem skep 'n diep geestelike volwassenheid in die verslag.

18.6 Aanbevelings en Implikasies

1. **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied 'n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
2. **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
3. **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
4. **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
5. **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet 'n deurlopende praktyk word, nie net 'n tema nie.
6. **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

18.7 Kern-insig:

Sinode 2025 weerspieël 'n kerk in oorgang — eerlik oor sy beperkings, diep bewus van God se genade, en vol geloof dat die pad vorentoe 'n pad van gehoorsaamheid, samewerking en hoop is.

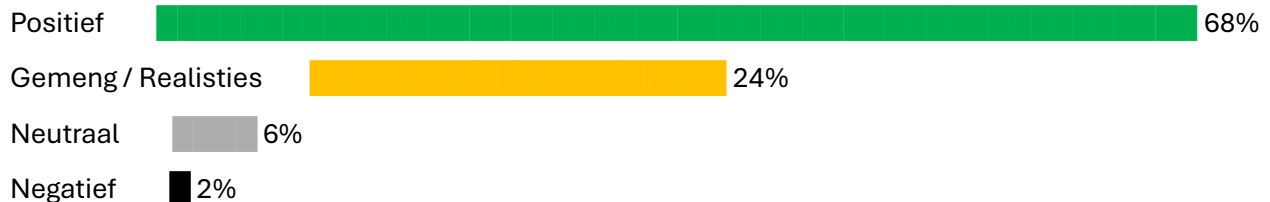
19. SENTIMENT-BALANS: SINODE 2025

19.1 Tabel

Sentiment-kategorie	Beskrywing	Benaderde aandeel van teks	Intensiteit	Tipiese trefwoorde/temas
 Positief	Toon van hoop, dankbaarheid, geloof, vernuwing en samewerking. Die mees oorheersende gevoel deur al die afdelings heen.	68 %	Matig tot sterk	Hoop, lig, groei, geloof, God se teenwoordigheid, roeping, eenheid, luister, verhoudings, nuwe moontlikhede.
 Gemeng (Realisties/Ernstig)	Mengsel van hoop en bekommernis, erkenning van uitdagings, moegheid of onsekerheid, maar steeds met 'n geloofsperspektief.	24 %	Matig	Verandering, krimpings, aanpassing, diversiteit, oorlewing, spanning, onderskeiding, roep tot nuut dink.
 Neutraal / Beskrywend	Inhoud met 'n beskrywende of verslaggewende toon sonder duidelike emosionele kleur (bv. metodologie of konteks-beskrywings).	6 %	Lig	Feitlike beskrywings van prosesse, dokument-verwysings, sakelysbronne.
 Negatief	Direkte uitdrukkings van frustrasie, verlies of moegheid; kom selde en sag voor,	2 %	Laag	Onsekerheid, verdeeldheid, finansiële druk, krimpings, gemeentes, vrees.

Sentiment-kategorie	Beskrywing	Benaderde aandeel van	Intensiteit	Tipiese trefwoorde/temas
	gewoonlik as kontrapunt tot hoop.			

19.2 Visuele balans (geskatte verhouding)

19.3 Kort interpretasie:

19.3.1 Die emosionele profiel van Sinode 2025 is **oorwegend lig en opbouend**, met 'n stewige **grondtoon van hoopvolle geloof**. Die "gemengde" segment wys op eerlike refleksie oor uitdagings, maar sonder pessimisme. Die geringe negatiewe toon is *selfreflektief*, nie klaend nie — dit versterk eerder die geloofwaardigheid van die oorhoofse positiewe gevoel.

19.3.2 Die balans weerspieël 'n **volwasse geestelike emosie**:

'n Kerk wat nie ontken dat dit moeilik is nie, maar wat met geloof, empatie en samewerking **nuwe lewe ontdek**.

20. SENTIMENT PER HOOFAFDELING VAN SINODE 2025

20.1 Tabel

Afdeling	Hoof-onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
1. Gebed vir die Sinode	Gebede tydens die opening	Sterk positief	Hoog	Afhanklikheid, eerbied, eensgesindheid, hoop, toewyding	'n Heilige en eensgesinde toon van oorgawe en roeping; gevoel van God se nabyheid.
2. Die Storiemuur	Verhaal van kerk en land (1990–2025)	Positief-besinnend	Matig tot hoog	Dankbaarheid, hoop, leer uit die verlede, groei	Terugkyk op moeilike jare met dankbaarheid en geloof in God se getrouheid; eerlik oor pyn, maar oorheers deur hoop.
3. Paulus se Brief	Prof. Piet Naudé se "brief van Paulus"	Hoopvol en roepingsgerig	Hoog	Getrouheid, eenheid, geloof, leerbaarheid, aanpassing	Sterk geestelike en teologiese diepte; fokus op roeping, geloofsvolharding en eenheid.
4. Matteus 28	Wandel in die Woord	Inspirerend en versterkend	Hoog	Geloof, sending, moed, waarheid, lig teenoor duisternis	Emosioneel sterk en teologies gefokus; oproep tot dissipelskap en getuienis.

Afdeling	Hoof- onderwerp	Oorhoofse Sentiment	Intensiteit	Dominante emosies en temas	Kernbeskrywing
5. Oos-Kaapse konteks	Demografie, uitdagings en moontlikhede	Gemeng (realisties-hoopvol)	Matig	Bewustheid van armoede, werkloosheid, diversiteit, maar ook potensiaal	'n Eerlike kyk na die werklikheid van die provinsie, met 'n realistiese maar hoopvolle toon.
6. Amps-verbreding	Lidmate as bedienaars	Hoopvol en prakties positief	Matig	Bemagtiging, vennootskap, opleidingsbehoefte	Positiewe verwagting oor nuwe moontlikhede; behoefte aan duidelikheid en goeie kommunikasie.
7. Ringsprojekte	Impak van projekte	Sterk positief	Hoog	Dankbaarheid, trots, samewerking, gemeenskapsimpak	Duidelik die mees tasbare bron van trots en vreugde; sterk gevoel van betekenis en vrugbaarheid.
8. Hoop deur prosesse (Handevat, Geloofsreis, In Pas)	Vernuwende prosesse	Lewendig en hoopvol	Hoog	Vernuwing, jong energie, geloofsreis, samewerking	'n Gevoel van nuwe lewe en energie; opbouende toon van geloof en samewerking.
9. Ringe se roeping	Toekomsvisie van ringe	Visioenêr en saamwerkend	Hoog	Verhoudingsherstel, luister, gemeenskapsbetrokkenheid	Warm, inspirerende toon – ringe ervaar roeping tot genesing, eenheid en nuwe denke.
10. Sosiale innovasie	Leerprosesse oor luister en onderskeiding	Besinnend en vol wysheid	Matig tot hoog	Luister, empatie, geduld, onderskeiding	Diep geestelike toon – luister as kern van roeping; leerbaarheid en nederigheid as sleutel.
11. Ontwerpe en planne vir die Koninkryk	Gemeentes se planne	Uiters positief en konkreet	Hoog	Empatie, genesing, diens, familie, waardigheid, verhoudings	Een van die mees hoopvolle afdelings – konkrete dade van liefde en gemeenskap.
12. Seënbedes	Gebede aan die einde van die Sinode	Dankbaar en ontroerend	Hoog	Dankbaarheid, nederigheid, eenheid, toekomsvertroue	Die toon van 'n geloofsgemeenskap wat vrede en roeping ervaar; sag, eerbiedig, hoopvol.
13. Getuïenisse: "God is besig met ..."	Slotgetuïenisse van afgevaardigdes	Uitsonderlik positief	Hoog	Hoop, vernuwing, roeping, nuwe perspektiewe	'n Triomfantlike maar nederige afsluiting: bewus van God se aktiewe werk in mense en gemeentes.

20.2 Sentiment-ontwikkeling

Die emosionele kurwe beweeg van *gebed en afhanklikheid (begin)* → *erkenning van werklikhede (middel)* → *energie en hoop (middel-tot-einde)* → *vreugdevolle geloof en dankbaarheid (afsluiting)*.

20.3 Kern-insig uit die oorsig

Die geheelbeeld is van 'n **kerk in genesing en hernuwing** — eerlik oor sy uitdagings, maar vol geloof dat God die pad vorentoe baan. Die sentiment ontwikkel van afhanklikheid na hoop, van refleksie na roeping, en eindig in dankbaarheid en nuwe perspektief.

20.4 Visueel voorgestel

Begin (Gebed – Storiemuur – Paulus)		→ Spirituele fondasie en geloof
Middel (Konteks – Ampsverbreding)		→ Realistiese hoop en nuwe denke
Hoogtepunt (Ringsprojekte – Prosesse)		→ Energie, groei, vernuwing
Afsluiting (Seënbedes – Getuienisse)		→ Dankbaarheid, geloof, roeping

20.5 Kern-visuele insig:

20.5.1 Die emosionele kleurspektrum van Sinode 2025 is **oorwegend groen** — dit dui op 'n *lewende, hoopvolle en geloofsvernuwe kerk* wat met nederigheid en moed vorentoe beweeg.

20.5.2 Die **enkele geel afdeling** (Oos-Kaapse konteks) verteenwoordig eerlike realisme, maar dit word omraam deur sterk geloof, gemeenskapsenergie en roepingsvertroue.

GEVOLGTREKKING: GROEI IN KAPASITEIT

21. VIER FASETTE VAN GROEI IN KAPASITEIT

21.1 In paragraaf 2 van hierdie verslag word die doel van Sinode 2025 uitgespel as groei in kapasiteit tot effektiewe leierskap. Daar word die vier fasette van kapasiteit soos volg beskryf:

- Verwerwing van nuwe **kennis**;
- Vorm van **houdings en gesindhede**;
- Nuwe **vaardighede** ontwikkel;
- Vorming van nuwe, volhoubare **gewoontes**.

21.2 Verwys gerus terug na paragraaf 2.

21.3 Vervolgens word Sinode 2025 aan die hand van hierdie vier aspekte van kapasiteit geëvalueer.

22. EVALUERING VAN SINODE 2025: GROEI IN KAPASITEIT

22.1 Kennis

Vrae: Het ons nuwe insigte verwerf oor wie God is, oor God se teenwoordigheid in ons verhaal en oor ons konteks?

Waarnemings:

- In afdelings **5 (Gebed)**, **6 (Storiemuur)** en **7 (Paulus se brief)** is daar duidelike groei in **teologiese kennis en geloofsverstaan**. Afgevaardigdes het dieper besef van God se hand deur geskiedenis, en van Christus se teenwoordigheid in elke tyd van verandering.
- Die **Oos-Kaapse konteks (9)** het merkbare **nuwe kennis** opgelewer oor bevolkingsdinamika, armoede, verskuiwings en nuwe missionale geleenthede — 'n bewuswording wat gemeentes help om strategieser te dink.
- Die **Sosiale Innovasie-afdeling (14)** en **Matteus 28 (8)** wys dat mense nuut verstaan wat "luister" en "onderskei" beteken — dis nie net geestelike terme nie, maar prosesse van leer en insig in God se manier van werk.

Evaluering:

Die Sinode het **beduidend in kennis gegroei** – beide in **geloofskennis (wie God is en hoe Hy werk)** en in **kontekskennis (hoe die Oos-Kaapse werklikheid die kerk se roeping beïnvloed)**. Hierdie groei is **kollektief en gedeel**, eerder as individueel; dit het nuwe taal vir geloofsverstaan en kerkwees gebring.

Assessering: **Sterk sukses**

Die Sinode het nuwe insigte en verstaan laat ontstaan oor God se hand in geskiedenis, die betekenis van roeping en die kerk se konteks in die Oos-Kaap.

22.2 Houdings en gesindhede

Vrae: Het sinisme afgeneem en hoop toegeneem? Is die probleemstorie vervang met 'n waarderende geloofsverhaal? Het nuwe durf en energie posgevat?

Waarnemings:

- Van **die eerste gebede (5)** tot **die laaste seënbedes en getuienisse (16–17)** loop 'n duidelike emosionele lyn van **negatiewe moegheid na hoopvolle durf**.
- Die **Storiemuur (6)** en **Ringe se refleksies (13)** wys dat afgevaardigdes hul eie verlede begin sien het as deel van God se groter verhaal, en nie net as mislukkingsgeskiedenis nie.
- In **Paulus se brief (7)** en **Handevat/In Pas/Geloofsreis (12)** is daar tekens van **verhoogde energie, gesamentlike besinning en geestelike oorgawe** – mense praat van "nuwe moed", "vars visie" en "God se Gees wat nuwe lewe bring."
- Die **Sosiale innovasie-afdeling (14)** het selfrefleksie verdiep — daar is groter geduld, nederigheid en luistervermoë, wat 'n ander gesindheid van leierskap weerspieël.

Evaluering:

Die Sinode het 'n **duidelike gesindheidsverandering** bewerk: van versigtigheid en strukturele moegheid na **waarderende hoop, geloofsenergie en gemeenskapsgerigtheid**.

Die emosionele "hartklop" van die vergadering het oor die week duidelik verskuif na vreugde, nuuskierigheid en bereidwilligheid om saam te leer.

Assessering: **Uitstekende sukses**

Die Sinode het 'n nuwe gesindheid gevestig: meer hoopvol, waardierend, en geestelik veerkragtig. Sinisme is merkbaar afgebreek en vervang met geloof en verwondering.

22.3 Vaardighede

Vrae: Het ons nuwe dinge leer doen of prakties bemeester wat ons nie vantevore kon doen nie?

Waarnemings:

- Die **metodiek van "Wandel in die Woord" (8)** en **Sosiale Innovasie (14)** het afgevaardigdes bekendgestel aan nuwe vaardighede: **luistertegnieke, onderskeiding, reflektiewe gesprekvoering en waarderende navraag**.
- Die **Ampsverbreding (10)** het mense laat dink oor **praktiese vaardighedsontwikkeling** in gemeentes – hoe lidmate bemagtig kan word om te dien en leierskap te deel.
- **Ringsprojekte (11)** en **Koninkryksontwerpe (15)** het konkreet gewys dat gemeentes reeds vaardighede aanleer in **projekbestuur, samewerking, mentorverhoudings, familie-ondersteuning en diens aan kwesbares**.
- Daar is ook 'n groeiende vermoë om **data, konteks en teologiese interpretasie te integreer** – veral in afdelings 9 en 14 waar sosiale en geestelike analise saamkom.

Evaluering:

Die Sinode het **sigbare vaardigheidsontwikkeling** bewerk in **luister, onderskeiding, gesamentlike besluitneming en missionale denke**.

Alhoewel nie elke vaardigheid reeds gevestig is nie, is die **grondslag gelê** vir 'n nuwe praktyk van deelname, spanwerk en leierskap.

Assessering: **Goeie vordering**

Die Sinode het betekenisvolle vaardigheidsverryking begin, maar dit moet volgehou en geoefen word in ringe en gemeentes om werklik gevestig te raak.

22.4 Gewoontes

Vrae: Watter nuwe gewoontes is versterk en vasgelê? Dink aan "Wandel in die Woord", waarderende uitkyk, luister, en geloofspraktyke.

Waarnemings:

- Die **herhaalde gebruik van "Wandel in die Woord"** oor vier dae het 'n **geestelike ritme** gevestig wat luister, stilte en herbesinning beklemtoon.
- Die **Sosiale innovasieproses** het *luister as gewoonte* ingeoefen – stadig, geduldig en saam met ander.
- Die **Storiemuur** en **Ring se refleksies** het die gewoonte van **waarderend kyk** versterk: om die ligpunte en God se teenwoordigheid raak te sien eerder as probleme.
- In die **Koninkryksontwerpe (15)** en **Seënbedes (16)** het nuwe **praktiese geloofsgewoontes** ontstaan: gemeenskapsluister, gesinsversorging, gebed, en konkrete dade van liefde.

Evaluering:

Die Sinode het begin om **nuwe gewoontes van luister, waardering en gebed** te vestig — dit is reeds sigbaar in die taal van "luistergroepe", "stoepstories" en "gesamentlike onderskeiding".

Hierdie gewoontes is egter nog broos: hulle sal versterk moet word deur voortgesette praktyk in gemeentes, ringe en predikantsgroepe.

Assessering: **Goeie sukses, groeiend**

Die begin van nuwe geloofs- en leierskapsgewoontes is duidelik sigbaar, maar sal volgehoue aandag verg om permanent deel van die kultuur te word.

Opsommende Tabel: Ontwikkeling van Kapasiteit by Sinode 2025

Aspek	Assessering	Kernbevinding
Kennis	 Sterk sukses	Nuwe teologiese en kontekstuele insig; dieper verstaan van God se teenwoordigheid.
Houdings en gesindhede	 Uitstekend	Sinisme vervang deur hoop, waardering en geloofsenergie.
Vaardighede	 Goeie vordering	Nuwe vaardighede in luister, onderskeiding en samewerking begin posvat.
Gewoontes	 Groeiend	Nuwe geloofsritmes en waarderende praktyke begin wortel skiet.

22.5 Samevattende interpretasie

22.5.1 Sinode 2025 het nie net nuwe besluite geneem nie, maar nuwe *mense gevorm* — luisterende, waarderende en hoopvolle leiers.

22.5.2 Die Sinode het sterk kapasiteitsontwikkeling in drie van die vier fasette bewerk (kennis, gesindheid en vaardighede), met nuwe gewoontes reeds in wording.

22.5.3 Die geheelbeeld is van 'n leierskapkultuur wat van probleemhantering na geloofsontdekking en geloofsaksie beweeg het.

NARRATIEWE PROSES

23. NARRATIEWE PROSES

23.1 In paragraaf 3 van hierdie verslag word die narratiewe proses van die Sinode beskryf as 'n proses van **ontvang**, **ontgin**, **ontploo**i en **ontwerp**. In hierdie paragraaf word nou ontleed in watter mate die Sinode daarin geslaag het om hierdie proses suksesvol te implementeer.

23.2 Evaluering van die Narratiewe Proses by Sinode 2025

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontvang	Om met oopheid inligting en getuienis te ontvang uit die Woord, die geskiedenis en die konteks.	Die Sinode het hierdie fase sterk beliggaam: die week het begin met <i>Wandel in die Woord</i> oor Matteus 28 — 'n voortdurende luisterproses na God se Woord. Daarna het afgevaardigdes <i>ontvang</i> deur die Storiemuur (die kerk se pad 1990–2025), die brief van Paulus (prof. Piet Naudé) en die konteksbeskrywing van die Oos-Kaap. Hierdie drie bronne het saam die "normatiewe en beskrywende stories" gevorm waaruit alles verder vloei.	 Sterk sukses: Die Sinode het diep en eerbiedig geluister na die Woord én na die verhaal van kerk en konteks. Daar is werklik <i>ontvang</i> met geloof en verwondering.
Ontgin	Om dit wat ontvang is, te verwerk, bespreek en onderskei — deur gesprek, refleksie en toetsing.	Hierdie fase het veral sterk na vore gekom in die tafelgesprekke en ringe se refleksies. Deelnemers het stories en data <i>ontgin</i> deur saam te vra: "Wat tref ons uit die Storiemuur?", "Wat beteken Paulus se brief vir ons bediening?", "Waar sien ons God in hierdie verhaal raak?" Die Sosiale Innovasie-proses het hierdie fase verdiep met luister, onderskeiding, geduld en reflektiewe gesprek.	 Baie suksesvol: Die Sinode het uitstekend presteer in die <i>ontgin</i> -fase — veral deur waarderende gesprekke, eerlike luister en gesamentlike onderskeiding.
Ontploo i	Om dit wat ontdek is, prakties te begin uitleef en eksperimenteer met nuwe benaderings.	Die <i>Ringsprojekte</i> en <i>Handevat</i> -, <i>In Pas</i> - en <i>Geloofsreis</i> -prosesse toon dat die Sinode reeds begin <i>ontploo</i> i het: gemeentes het konkrete aksies en eksperimente beskryf — van gesamentlike bediening tot projekte vir kinders, jeug en kwesbares. Hierdie fase is nie net beplan nie, maar reeds sigbaar in praktyk (bv. Anchor of Hope, Palmpoppies, stoepstories, luistergroepe).	 Goeie vordering: Die Sinode het reeds begin ontploo, maar die volgehoue toepassing van hierdie eksperimente oor die volgende jare sal bepaal hoe diep dit wortel skiet. Ringsprojekte is van wesenlike belang.

Fase	Doel van die fase	Waarneming en Voorbeelde	Evaluering
Ontwerp	Om nuwe patrone en praktyke te skep — nie as bloudrukke nie, maar as aanpasbare bediening.	Die slotafdeling <i>Ontwerpe en planne om 'n voorsmaak van die Koninkryk te wees</i> wys dat afgevaardigdes kreatief en realisties ontwerp het. Die planne fokus op luister, genesing, waardigheid, empatie en diens aan kwesbares — presies die tipe aanpasbare, volhoubare modelle wat die proses beoog het. Die taal van "luistergroepe", "vangnette", "veilige ruimtes" en "gemeentes as liefdevolle netwerke" toon ontwerp-denke eerder as program-denke.	 Sterk sukses: Die Sinode het met geloofsverbeelding nuwe patrone van kerkwees ontwerp — vloeibaar, kontekstueel en mensgerig.

23.3 Progressie in die proses

Die Sinode 2025 het die **narratiewe proses nie net beskryf nie, maar geleef.**

Die fases van *ontvang*, *ontgin*, *ontploo*i en *ontwerp* is duidelik herkenbaar in die verloop van die vergadering:

- Dit **begin met luister** na die Woord en die verhale van die kerk;
- Dit **verdiep deur onderskeiding en refleksie**;
- Dit **beweeg na praktiese toepassing en eksperimentering**;
- En dit **mond uit in kreatiewe ontwerp van nuwe praktyke**.

Die hele proses het 'n *sirkel van leer en gehoorsaamheid* geskep wat aansluit by die geestelike ritme van luister – onderskei – doen – leer (die moederbord van die sosiale innovasie).

23.4 Samevattende beoordeling

Fase	Sukcesvlak	Kort kommentaar
Ontvang	 Uitstekend	Sterk Bybelse en historiese ontvangs van stories en konteks.
Ontgin	 Uitstekend	Reflektiewe gesprekke, luister en onderskeiding goed gevestig.
Ontploo	 Goeie vordering	Praktiese toepassing het begin, moet volgehou word.
Ontwerp	 Sterk sukses	Nuwe patrone van bediening is kreatief en realisties ontwerp.

LITURGIE (GEBEDE, SKRIF, SANG, MUSIEK)

24. SENTIMENT-ANALISE: BELEWENIS VAN DIE LITURGIE BY SINODE 2025

24.1 Algemene toon en indruk

Die liturgiese ruimte van Sinode 2025 het 'n **sentrale vormende rol** gespeel. Hoewel dit nie in afsonderlike vrae geëvalueer is nie, blyk dit deurgaans uit die terugvoer in **afdelings 5, 8, 16 en 17** dat afgevaardigdes die liturgie beleef het as:

- **heilig en verbindend, eerder as seremonieel;**
- **deurlopend teenwoordig in die hart van die week;**

- en 'n draer van die Gees se teenwoordigheid en gemeenskapsgevoel.

Die oorhoofse sentiment is **uiters positief**: liturgie het nie net 'n omhulsel van die Sinode gevorm nie, maar die **emosionele en geestelike ruggraat** daarvan geword.

24.2 Gebede en geestelike atmosfeer (Afdeling 5: *Met watter gebed het ons Sinode 2025 betree?*)

- Die terugvoer oor die gebede weerspieël **nederigheid, oorgawe en afhanklikheid van God**.
- Afgevaardigdes se eie gebede het sentraal gefokus op **God se teenwoordigheid, leiding, eenheid en vernuwing**.
- Die gesamentlike gebed van die Sinode is 'n **teologiese kernteks** van die week – dit bring die temas van gehoorsaamheid, liefdevolle verskil, hoop en sending saam.
- Sentiment: **Baie positief**, met 'n toon van eerbied en teerheid.
- Emosionele trefwoorde: *vrede, eensgesindheid, hoop, liefde, gehoorsaamheid, vertroue*.

Kern-insig: Die gebedslewe is as ervaring van geloofsgemeenskap beleef – eerder “ons gebed” as “my gebed.” Dit het 'n gesamentlike identiteit geskep.

24.3 Wandel in die Woord (Afdeling 8: Matteus 28)

- Afgevaardigdes beskryf die *Wandel in die Woord*-sessies as **die geestelike kern** van die Sinode.
- Hulle het diep gereageer op die herhaalde lees van die teks: dit het nie net insig gebring nie, maar ook **emosionele egtheid en rustigheid**.
- Sentiment: **Uitstekend positief** – die proses is beleef as “*luister wat jou verander*.”
- Tipiese emosies: *verwondering, oorgawe, geloofsmoed, eerbied, ontroering*.
- Die oordenking oor Matteus 28 het sinodale taal en selfverstaan gevorm: “*Hy is met ons al die dae*” het 'n geloofsanker geword.

Kern-insig: *Wandel in die Woord* het die liturgie uit die erediens na die hele week uitgebrei – 'n ritme van luister, stilte en gesprek wat leierskap op nuwe maniere gevorm het.

24.4 Sang en musiek (Implisiet in gebede, seënbedes en getuïenisse – Afdelings 16–17)

- Alhoewel daar min eksplisiete verwysings na liedere is, getuig die toon van die seënbedes en getuïenisse van 'n **liturgiese vreugde** wat met sang geassosieer word.
- Die afsluitingswoorde (“vreugdevolle geloof en dankbaarheid”) en die beskrywing van die slotgeleentheid dui op 'n **vierende atmosfeer**.
- Woorde soos *vreugde, vrede, seën, lof en hoop* het 'n liturgiese kleur – waarskynlik gekoppel aan sangmomente.
- Sentiment: **Hoog positief** – musiek en sang het 'n emosionele diepte geskep sonder om die erns van die week te verloor.

Kern-insig: Die musiek en sang was nie net esteties nie, maar 'n manier om emosionele energie te kanaliseer. Dit het gemeenskap geskep en die “toon” van hoop en eenheid beliggaam.

24.5 Algehele geestelike atmosfeer (Liturgie as geïntegreerde ervaring)

- Liturgie het nie los gestaan van besprekings en prosesse nie, maar het 'n **deurlopende geloofsritme** gevorm wat die Sinode se emosionele balans beïnvloed het.

- Die beskrywing van “*nederige optimisme*”, “*die Gees wat nuwe lewe bring*”, en “*vreugdevolle afsluiting*” is duidelike aanduidings dat liturgie as **ervaring van die teenwoordigheid van God** beleef is.
- Hierdie ritme het sinodesake verander in ’n **geestelike pelgrimsreis**.

Kern-insig

Die liturgie van Sinode 2025 is nie as “ondersteunende programdeel” beleef nie, maar as **die vormende hart** van die hele proses.

Deur gebed, sang, en *Wandel in die Woord* het afgevaardigdes die Gees van God beleef as **teenwoordig, troostend en rigtinggewend** — ’n bron van hoop, identiteit en gemeenskaplike roeping.

24.6 Gevolgtrekking: Belewens van die liturgie tydens Sinode 2025

24.6.1 Afgevaardigdes het die liturgie van Sinode 2025 as die geestelike hart en draer van die Sinode beleef. Die week is deurweef met gebed, sang, stilte en *Wandel in die Woord*, wat ’n diep gevoel van God se teenwoordigheid en leiding geskep het.

24.6.2 Die gebede het ’n toon van nederige oorgawe en gemeenskaplike afhanklikheid gevestig, terwyl *Wandel in die Woord* uit Matteus 28 ’n ritme van luister, onderskeiding en roeping laat groei het. Sang en musiek het ’n vreugdevolle, vierende atmosfeer gebring wat die Gees se teenwoordigheid tasbaar gemaak het.

24.6.3 Die liturgiese ervaring het ’n eenheidsgevoel versterk, sinisme vervang met hoop en geloofsenergie, en die Sinode se werk in ’n ruimte van eerbied, dankbaarheid en verwondering geplaas. Liturgie was nie bykomstig nie, maar die lewende bron waaruit gesprek, besluit en roeping gevoed is.

25. AANBEVELINGS AAN RINGE

25.1 Ringe en die Sinode word versoek om aandag te gee aan die volgende:

25.1.1 Gee aandag aan die uitkomst en aanbevelings van die sentiment-analise (pt. 18.6):

- **Voed die positiewe momentum:** Die sterk hoopvolle sentiment bied ’n geleentheid om nuwe energie en visie struktureel te veranker. Volg dit op met konkrete leerprosesse, luisterruimtes en samewerkingsprojekte.
- **Erken die spanninge eerlik:** Hoop en moegheid, geloof en onsekerheid moet nie ontken word nie; hulle kan as bronne van groei benut word.
- **Beklemtoon verhoudings en eenheid:** Die dokument wys dat mense hunker na samewerking en verbondenheid — dit moet strategies gekultiveer word.
- **Vertaal luister na aksie:** Die fokus op luister en onderskeiding behoort te lei tot praktiese riglyne en stories van transformasie in gemeentes.
- **Bly naby aan kwesbares:** Die roepingsbewustheid rondom diens aan kwesbares en families moet ’n deurlopende praktyk word, nie net ’n tema nie.
- **Veranker hoop in geloofsvorming:** Hoop moet nie net emosioneel bly nie, maar ingebed word in geloofsgewoontes, mentorskap en intergenerasionele leer.

25.1.2 Bou voort op die fondament wat gelê is rondom kennis, houdinge en gesindhede, vaardighede en die vestiging van konstruktiewe gewoontes:

- Veranker kennis in **voortdurende leer**.
- Kweek **hoopvolle gesindhede**.
- Bou **vaardighede deur praktyk**.

- Vestig **nuwe geloofsgewoontes**.
- **Behou momentum** – gebruik Sinode 2025 as vertrekpunt vir 'n volhoubare kultuur van leer en geloofsgroei.

Met harte vol lofprysing kyk die Sinode terug op 'n geseënde ervaring.

Ds Danie Mouton
Direkteur Sinode